

Պ Ա Յ Մ Ա Ե Ք

ՊՈՒԼԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 ֆր.

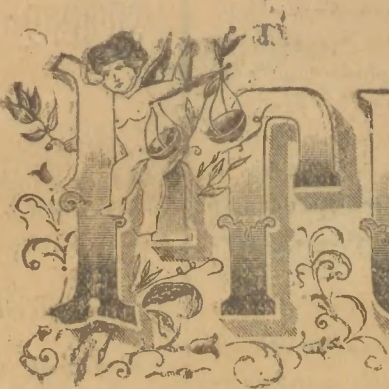
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ

Երկու քիչը մեկ ծառով
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլ.
Վեցամսեայ 1.50 Տօլ.
ԿԱՆԽԻԿ

ՄԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

ԼՐԱԿՐԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԳՈՐԻ ԱՄԵՆ ԶՈՒԵՐԵՐԻԹԻ ՈՒ ՇԽԱԹ

Հ Ա Ս Ց Է

Redaction du Journal

«Travounk»

(Bulgarie) VARNA

Редация

на вѣстникъ

«Травунк»

1. 1. 11. 11.

Գրադարանը կա լին
տրոսիր

ՅԱԿՈՐ Կ. ՀՃ. ԿԱՄԱԿԵՏԵԱՆ

ՎԱՌՆԱ

ԳԼՈՒԽՈՐ ԶՈՐԾԱԿԱԼ

Առաջին քաղաքի Վիճակահանութեան
որ երաշխաւորեալ է Պուլկար կառա-
վարութեանը:

Առաջին կարգի նոր տոմարը հասած
են եւ պիտի քաջութի թղթատու Չէրնո
Շահող թիւերու վճարումը վար-
կենական Պաշտօնականեան համար քի
ճարման գիւրութիւն վր արտ. ի միջեւ
ամսագրութիւն:

Բաղդերին փորձել ուղղորդել ա-
մենայն վստահութեամբ թող դիմեն
մեզ:

ՀԱՅԿ ԲԱՐԵԳՈՐԾ՝ ԲՆԴՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

1906 մայիս 1ին Գահիրէի մէջ
կազմուած Հայկ. Բարեգ. Ընդհ.
Միութեան միամեայ տեղեկա-
գիրն շնորհակալութեամբ ստա-
ցանք:

Վաճառ. Պոլսո փաշա նուազարի
հիմնադրութեամբ ու պաշտպա-
նութեամբ հաստատուած այս Մի-
ութիւնը գլխաւորապէս հայ եւ
օտար շրջանակներու մէջ բարձր
դիրք ունեցող հայ անձնաւորու-
թիւններէ կազմակերպուած բլ-
լալով հանդերձ, հեռի է ամերա-
յական ձեռնարկ մը ըլլալէ. եւ
առոր ապացոյցը կուտայ այս ան-
գամ իր տեղեկագրին միջոցաւ
հրապարակով ժողովուրդին հա-
շիւ տալովն ալ:

Տեղեկագրին մէջ կը տեսնենք
թէ Միութիւնը իր գալութեան
առաջին տարւոյն մէջ 8-900 ան-
գամ ունեցած է Բայց առոնցմէ
միայն 33ը եղբայրսէ գուրս բը-
նակող ազգայիններ են. ինչ որ
լաւ գաղափար մը չի տար ար-
տասանման բնակող բարեկեցիկ
ազգայնաց ազգասիրութեան ան-
կեղծութեան մասին. երբ ասոնք
յեղափոխական կուսակցութեանց
առթած գալթակողութիւնները
արդարացեալ պատճառ ցոյց
կուտան իրենց ձեռնպահութեան
ու ժլատութեան. կը հարցնենք
անոնց, ինչ բան կայ գալթակ-
ղելի եւ ինչ անվստահելի Հ. Բ.

Ընդհ. Միութեան մէջ. - Աչինչ
— Ուրեմ ինչու չէք մասնակ-
ցիր ինչու հեռու կը մնաք ան-
կէ. Թերեւս ըստեմբ պիտի ըլ-
լան թէ բարեգործութիւնը ան-
հատապէս եւ ուղղակի իրենք ալ
վրնան ընել. Այս պատասխանն
էս խուսափողական է եւ անգո-
հացուցիչ. Անհատ մը չէ կարող
բուն պէտքը եւ պնդութեան կա-
թոր աշխատի ճիշտ կերպով հաս-
կնալ ու ձանձնալ որչափ կաղ-
մակերպութիւն մը որ իր մաս-
նաւոր մարմինները ունենալով
ամեն ինչ ըստ պարագայի ու
ըստ ժամանակի կը ճշդէ եւ գե-
րաշնացապէս իր բուն նպատա-
կին կը ծառայեցնէ եղած նը-
պատները թէ՛ նիւթական եւ թէ՛
բարոյական. Ասեւ բաւ ըմբռնե-
լուանք թէ ժողովուրդ մը կամ
համայնք մը եթէ կաղմակերպ-
եալ ու չունի անոր անհատա-
կան ուժերը ոչինչ կար-
ժեն. Արդ, երբ վստահելի ու
պատկառելի դէպքեր այս տեսակ
կաղմակերպութեան մը գլուխը
միանցնին, իրենց նիւթական ու
բարոյական ուժերը տրամադրելի
կընեն անոր ալեւս վարանիլ
պէտք. Եւ երբ ալ անոր կցուելու
համար, եթէ բարեգործութիւն
եւ ազգասիրութիւն քառերը մեր
բեքին մէջ միայն իբր «սիւս»
չենք գործածել:

Հ. Բ. Միութեան տեղեկագրին
մէջ կը տեսնենք 649-404 դրու-
մուք կամ գանձում. Իսկ ելքին
կողմը 59,000 դր. նպատակ զրկած
եւ 15,500 դր. ընդհանուր ծախք.
Այժմ իբր պատրաստ գրամագը-
լուի ունի Միութիւնը 506,681
դրուշի արժէթուղթ եւ 45,070 դր.
հնչուն գրամ:

Ընդհ. Միութեան կազմութեան
դէմ վայելներ եւ հաշիւներ
բարձրացնող թայֆայականները
այս պահուս ինչ կը զգան ար-
գեօք երբ մէկ կողմէ Միութիւնը
ճակատաբաց իր գործառնու-
թեանց հաշիւները կը ներկա-
յացնէ հայ ժողովուրդին, անդին
իրենք ու իրենց չէֆերը ոճրա-
լի դրամաշորթութեամբ դիմա-
մակալերը կըլլան ու համաշ-

խարհային նախատանց առար-
կայ կընեն թէ՛ ինքզինքնին եւ
թէ՛ մասամբ հայ անունը:

ՄԱԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ԳՕՆԱԿՆԵ

ՅՕՅԻՆ 28 Յուլիս

Մակեդոնեայ ինքնավարու-
թեան կուսակց Պուլկարներ և
Սերպեր որոշած են Գոնկրէ մը
գումարել, որուն պիտի մասնակ-
ցին երեքական պատուիրակներ
իւրաքանչիւր յեղափոխական
կազմակերպութեան, պուլկար,
սերպ և ալպանացի. Բուցօ վա-
լաքները՝ որոնք յեղափոխական
կազմակերպութիւն մը չեն հա-
տատած, մասնակցելու իրաւունք
պիտի ունենան Մակեդոնական
ինքնավարութիւն անուն Գոմի-
թէին պատուիրակներուն միջո-
ցաւ:

Գոնկրէն Պուլկարէի մէջ տեղի
պիտի ունենայ սեպտեմբ 15ին.
Գումարումը գաղտնի պիտի ըլ-
լայ, որպէսզի նիստերը չը խա-
փանուին Մակեդոնեայ ազգու-
թեանց վրէժ համաձայնութեան
հակառակորդներու կողմանէ:
Հետեւեալ խնդիրները հոն
խորհրդակցութեան առարկայ
պիտի ըլլան.

1. — Այն հիմերը որոնց վրայ
պիտի կազմակերպուի նահանգ-
ներու քննադատութիւնը, այն-
պէս որ ոչ մէկ ազգութիւն չը
մնասուի կամ չը վիրաւորուի:

2. — Օրինաւոր կամ ապօրէն
այն ամենաազգեցիկ միջոցները,
որոնցմով կարելի պիտի ըլլայ
խիստ արագօրէն հասնիլ ինք-
նավար դրութեան մը:

3. — Առաքումը 4 անգամէ
բաղկացեալ պատուիրակութեան
մը (մին ալպանացի, մին պուլ-
կար, մին սերպ և մէկը քուցօ
վալաք) եւրոպական պետու-
թեանց մօտ, որոնց պիտի բա-
ցատրեն ներկայ ճշմարիտ կա-
ցութիւնը այդ նահանգներուն եւ
որոնցմէ պիտի խնդրեն զօրա-
վիգ ըլլալ վարչական ինքնօրի-

նութեան մը իրականացման հա-
մար, որ կատարելապէս բաժ-
նուած ըլլայ վերջապէս օսմանեան
վարչութեանէն:

ՍՈՒԼԹԱՆԻ ԹՈՒՐԻՔԻԱՆ ԵՒ ՌԵԳԼՈՒՆ

(Շար. նախորդ քիւիւն)

Աւելի վերջը, երբ պատերազմը հը-
րաաւարակուեցաւ, Անգլիան տեսնելով
թէ Ֆրանսա կը ձգտի Ռուսիոյ հետ
դաշնակցութիւն մը կազմելու, դրկելու
համար Թուրքիան յաղթութեան չա-
հերէն, գրկոյց նաքուէն Գիւ եւ Աւըս-
տրիոյ կայսեր՝ որ նաեւ իր տեսակետ-
ները ունէր թէ Անգլիա առանձին
պիտի շարունակէ Ռուսիոյ դէմ պա-
տերազմը՝ աշխատակցութեամբ Թուր-
քիոյ, եթէ խաղաղութեան գոհացու-
ցիչ պայմաններ չը կնքուին, իրիմը
եւ կովկասը կրկին Թուրքիոյ ձգելով
եւ Թուրքիան դնելով ապագային մէջ
Ռուսիոյ դէմ պաշտպանելու վիճակին
մէջ:

Եւ եթէ զմեզ պարար կարելի չե-
ղաւ մը քանի պետութեանց վարտուտ
քաղաքականութեան պատճառաւ. իրի-
մը եւ կովկասը բաժնել Ռուսիայէն,
սակաշն Թուրքիան կըցաւ. պատուա-
ւոր խաղաղութիւն մը կնքել չորիւ
Անգլիոյ անկեղծ ջանքերուն, եւ այս-
պէս Թուրքիան մօտ եւրոպական
համաձայնութեան մէջ ու իր ամբող-
ջութիւնը ապահովուեցաւ պետու-
թիւններէն Բալքի գաշնադրութեան
առնէն:

Անպատեհ չեմ գտներ հոս յիշել մէկ
քանի կետերը Լօրտ Բալթիսթօնի առ
Լօրտ Գլաուէրտօն դրկած հրահանգնե-
րուն — առաջինը արտաքին գործոց
նախարար, վերջինը անգլիական յիւս-
գօր Բարիզի Դեսպանագործին մէջ —
ի պատասխան այն տարբէն առաջար-
կին զոր նաքուէն Գիւ բրած էր Բրի-
տանական կառավարութեան, բաժնե-
լու համար Մարտը եւ Ափրիկէի մէջ
Թուրքիոյ երկիրները Ֆրանսայի,
Անգլիոյ եւ Սարաէնիոյ միջեւ:

Այդ հրահանգներու համառօտութիւնը
սա էր.

Նաքուէնի պէտք է իմացնել Անգ-
լիայէ մերժուիլ իր առաջարկութեան
Ափրիկէի մասին. Ընդունելով որ ինչ
ինչ երկիրներ անգլիական, ֆրանսա-
կան եւ սարսնիական իշխանութեանց
տակ անցնելով աւելի երկարիկ կըլ-
լային, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ
դաշնագրութիւնը կը հանգչի աւելի
բարոյական հիման մը վրայ քան թէ
նաւային եւ գիւնուական ուժի վրայ:
Այս գաշնագրութեան առարկան է դի-

կեալսուր օրիւն կեալսուր... քաղաքսն-

Մօտ տասը տարի Տօպրիչի մէջ ունեցած կեանքովն հետաքրքրութեամբ կը հետեւէինք գայրոցին տուած արդիւնքին։ Սա եղբակացութեան հասած էինք որ եկող պաշտօնեաները որչափ ալ խղճի մտօք աշխատէին, որչափ ալ կամքի տէր ըլլային, չօչափելի արդիւնք մը չէին կիցած տալ։ Վասն զի տղան դպրոց կ'առնուի եթէ տարեկանէն սկսեալ, եւ մինչեւ այդ տարիքը արդէն կատարեալ թրքախօս մը եղած է, որովհետեւ ցաւ է ըսել որ տեղւոյս ժողովրդեան մեծ մասը թրքախօս է։ արդ ի՞նչ անմիջական արդիւնք կրնանք սպասել։ Լեզուն մը խօսելու եւ հասկնալու համար արդէն երկու երեք տարի կը կարօտի։ Ինչ ընէ ռաբուլիչը՝ տաճկերէն լեզու աւելցնելու եւ կամ քաջատէ՛, հետեւաբար տղան պարագայ տեղը երկու երեք տարի դպրոց դալէն յետոյ օրին մէկն ալ ծնողքը։ «Կէ ճանրմ, տղաս 10—13 տարու եղաւ եւ դեռ բան չի սովորեցաւ» ըսելով կամ պուլկար վարժարան մը կը դրկէ եւ կամ չուկան։ Այսպէս մենք մեր ձեռքովը թէ մեր ազգութեանը կը կորսնցնենք եւ թէ տեղուն ապագան կը փճացնենք եւ ժողովրդին ալ արեւն քրտինքով տուած հազարներով ֆրանքները պարագայ կերթան։ Յայտնի բան է որ մենք այս վիճակով մեր զաւակներուն գոնէ նախնական ուսում մը չենք կրնար տալ, այլ մեր բրածը ուրիշ բան չէ գոնէ ազգութիւնը չի կորսնցնելու չափ լեզու եւ քիչ մը տոնմային կրթութիւն տալէ վերջապէս մէկ խօսքով տղան Հայ մեծցնել։ Է՛ս ուր միաց երթոր 10—12 տարեկան տղան առանց իր լեզուն գիտնալու կը հեռանայ դպրոցէն, քիչ մըն ալ հրապարակին վրայ իր գիտցած մէկ երկու բառը կը մոռնայ, արդիւնքը կըլլայ կորուստ։

Արդ՝ նկատի ունենալով այս պարագաները, անհրաժեշտ սեպեցինք տեղւոյս համար մանկապարտէզի մալ գոյութիւնը։ Թէեւ պիտե՛նք վրայ յաւելլում եղաւ բայց արդիւնքը շատ անհամամատ բարձր։ Այս տարի ունեցանք 45 հատ փոքրիկներ որոնք մայրենի լեզուն սովորեն կերպով խօսիլ սկսան, որոնք բառ մը անգամ չէին գիտեր։ Միողքներ կային որ իրենց ետ առաջ քնելու համար մինչեւ տարւոյն կէսը չէին զրկած իրենց զաւակները բայց յետոյ աւանայ խնամարկով ճ մարտութեան առջեւ, ամենքն ալ դրկեցին եւ դո՛ւ միացին։ Ուրեմն կոչ կընենք տեղւոյս հայութեան իթէ կը սիրեն իրենց ազգութիւնը եւ լեզուն, թող ուժ տան Մանկապարտէզի գոյութեան առանց անոր գպրոցը արգիւնաւոր չի

կրնար ըլլալ այս պայմաններով։ անոր մենք չենք կրնար մեր տուններուն մէջ պատրաստել, մանկապարտէզը պիտի պատրաստէ։

ՆՈՅՆՔ

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն

ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄԸ

Ազգ. վարժարանի հոգաբարձութիւնը նոյնիսկ իր անդամներու գերակատարութեամբ թատերական ներկայացում մը տուաւ ինչպստ վարժարանին, չորեքշաբթի դիշեր «Բրօշէք» սրահին մէջ։

Ներկայացուած տրամն էր «Անլագար կիւնը»։ Ֆայէրնօի, Ֆէրնանտի, Ժանօի եւ Ֆրանչէսքօի դերերը կատարողները բաւական յաջողութիւն ցոյց տուին, մանաւանդ վերջինը, որ սակայն իր ձայնին անյարմարութեամբը տեսարաններուն ազդեցութիւնը փոքր ինչ կը բեկանէր։ Քօնսէլլօի դերը կատարող օրիորդը ծափահարելի էր։ Իսկ տոնմայի Մարքիզի դերը ստացնող պարոնին աւելի պիտի յարմարէր գալազի մը դերը։ զոր ապահովապէս պատկանելիօրէն պիտի կատարէր իր բնածին լուսկալիութեամբը։ Ողորդը հանրապէս բաւական լաւ անցաւ բացի վերջին տեսարանէն, որ աւելի տաք ներգործութիւն մը ընելու տեղ հանդիսականաց վրայ պազ «տուշ» մը տպաւորութիւնը ձգեց։ ասոր ալ պատճառը գլխաւորապէս երիտաւոր դերակատարներուն համարձակութեան պակասն էր հանգէպ օրիորդին եւ փոխադարձութեամբ։

Միջնարաններու ատեն Ամիրխանեանց քոյրերը բարեհաճեցան զողորմկ կտորներ ածել դաշնակով, որով ընտանեկան մեծ երեկոյթի մը տպաւորութիւնը կը թողուին հոնդիսականաց վրայ։

Հասոյթը 450 ֆր. եղած է։

Հայ վաճառականաց դասը թէեւ իր բացակայութեամբ կը փայլէր թատերարահէն, բայց հարկ է աւելցնել թէ վարժարանին ինչպստ իրենք իրենց մէջ հանգանակութիւն մը ընելով 600 ֆր. գումար մը յանձնած են Հոգաբարձութեան։

ԱԶԴ. ԵՐԿՍԵՈՒ ՎԱՐՃԱՐԱՆԸ

Հոգաբարձութիւնը զբաղած է այս օրերս ուսուցչական խումբը կազմելու գործով։ արդէն մէկ

քանի ուսուցիչներ վարձած է եւ դեռ մէկ քանիներու պէտք ունի։

Կիմանանք թէ խնայողութեան համար հոգաբարձութիւնը որոշած է նոր տարեշրջանին երկուսուի դասերը միացնել։ Այս միացումէն անպատեհութիւններ ծագելու հաւանականութիւնը պէտք չէ մտքէ հանել։

Յարմար առիթն է կրկին յիշեցնել խնայողական ուրիշ միջոց մը։ Գարտուղար, դպրագետ եւ լուսարար, այս երեք պաշտօնեաները շաբաթը հազիւ քանի մը ժամ զբաղում ունենալով, ամբողջ օրեր պարագայ կանցնեն։ Ի՞նչու անոնց այդ պարագայ եւ ընդունովին պարագայ օրերը վարժարանին օգտակար կերպով գործածել չտալ։ Ի՞նչ տրամաբանութիւն է. երեք մարդու ամսական վճարել ու պարագայ պտտցնել, իսկ ասդին խնայողութեան համար մանչ աղջիկ իրար խառնելու անպատեհութիւնը աչք առնել։

Ինչպէս կիմանանք, յառաջիկայ տարեշրջանին հինգերորդ դասարան ալ չը պիտի բացուի եւ դեր. այս ալ խնայողութեան պատճառաւ ըլլալու է անշուշտ։

Բայց Հոգաբարձութիւնը ի՞նչու այսչափ վախով կը մօտենան գործին իրենք որ երիտասարդ եւ թարմ ուժեր են, պէտք է վըստահ ըլլան հայ ժողովուրդի առատաձեւութեան, երբ իրենց կողմէ ջանք չը խնայուի։

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐԳԵՐ

ԾԻՈՒՊԱՐՏ. Ա. հատոր (162 էջ) 1 ֆր. « Բ. » [433 էջ] 2 ֆր. ՆՈՐ ԵՐԿԱՐԱՆ կամ ՄՐՄՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ անդամ տպագրուած եւ ճոխացած. Դին 1 ֆր.

ՆԵՏԱ կը պատկերացնէ Պուլկարներու նիստ ու կացը ու թուրքերէ կրած տառապանքը անոնց ազատութիւնն առաջ. Դին 50 սանգիմ

ՀԱՅԵՐԵՆԻՔԻ ԶՈՒՅՐ Պատկեր մը Տաճկահայաստանի իրական կեանքէն։ Զեղչեալ գին 1 ֆր.

Այս գրքերը ստանալու համար դիմել ՎԱՌՆԱ «Իրաւ. ուն. ք» ի խորագրութեամբ

Ո. Ա. ազգակապեալ թողոց մանկավարժ աղջիկն եւ ճամբայ ելաւ։ Երբ հասաւ. ապահով տեղ մը կ'ոնակէն կախած խուրճին պարզ գեղացի քահանայի մը հագուստը հանեց ու անով աղէկ մը ծպտուեցաւ։ Այնպէս որ գինքը տեսնող մը կարելի չէր ճանչնալ։ Եւ որովհետեւ կէս օր անցած էր երբ ճամբայ ելաւ, այն գիշերը լեռնաբու մէջ մնաց. հետեւեալ առտու Շահ-էլէտի մ. ա.։

Աւագակապեալն սոյն տեւեանգումն իմացած էր այն ատենիկ անձէն, որուն պաշտպանութեան ներքեւ մնացած էին Լուսիա ու Նուրիմէ։ Գիտէր թէ աղջկան հայրը մեռած էր. գիտէր թէ անոր մօր անունը Նուրուֆար էր. միեւնոյն ատեն՝ գիտէր թէ առեւանգուած կատարող քէլ Հասան գեղին պաշտպանն եղած էր։

Ուստի գի. դը մտնելուն պէս հայ

ՎԱՌՆԱՅԻ ԱՂԲԱՏԱՌՆԱՄԸ

Վառնայի Աղբատանամ ընկերութեան Գործադիր մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալներն. Մկրտութեան առթիւ պ. Յ. 2. Սարգիսեանէ 50 սնդ. Վահան Մազմանեանէ 50 սնդ. Գրիգոր Գալազատէ 50 սնդ. Լեւոն Արքաճեանէ 1 ֆ. Ս. Յովհաննէսեանէ 50 սնդ. Գրիգոր Օտունգաբուլեանէ 1. Գէորգ Մալօնեանէ 1. Ղազար Մխոբանէ 1 Մ. Գ. Խէրղեանէ 50 սնդ. Սեբոսէ 50 սնդ. Երեմիա 60 սնդ. Տուգանքի առթիւ Տ. Թիւֆէնկեանի կարսոն պ. Սթամատ Եօրկիէվէ 10 ֆր. Բարի գալստեան առթիւ Տ. Գրիգոր Գոյումճեանէ 10. Անուան առթիւ Տ. Գ. Գուլումճեանէ 10 ֆր. Մ. Աճէմեանէ 2. Գրիգոր Միքայէլեանէ 1. Միսակ Թուլումճեանէ 1 ֆր. Վարգաւառի առթիւ Յովհաննէ Միքայէլեանէ 1. Շրջուն գանձանակէ ձեռամբ պ. Արամ Գարագաշեանի եւ պ. Տիգրան Յակոբեանի 38 ֆրանք Արտաշէս Ստեփանեանի եւ Հայկ Վարդանեանի ձեռամբ 50.75 սնդ.

Ցաւակցութեան առթիւ այրի Տիկին Յ. Մատուրեանէ 5 ֆրանք։

Կնիք Գործ. Ժողովոյ

Թ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ—ՍՕՅԻԱ

Դիլաւոր Գործակալ

Սօֆիա քաղաքի վիճակաւսնաւորութեան տոմսերու

Նաեւ կը գնէ ու կը վաճառէ իր եւ ուրիշներու հաշւոյն առնող տնտեսական թղթեր։

10—3

«ԱԶԳ»

Ամերիկայի Պոսթոն քաղաքին մէջ սկսած է հրատարակուիլ ԱԶԳ անունով չաբաթաթերթ մըն ալ։ Այս նոր թերթը կ'ընտան է ոչ միայն ամերիկահայ կեանքի շինիչ ազդակներէն մէկն ըլլալ, այլ նաեւ՝ ազգային ինքնագիտակցութեան եւ յեղափոխական ճրմարտութեան օսկան մը։

Ինչպէս կը հաւատուի մեզ, ԱԶԳը վեր. Հնչակեան Նահանգային վարչութեան բերանը կը նկատուի, եւ անիկայ պիտի ձաղկէ յեղափոխութիւնը շահագործող եւ զայն իրենց խառնութիւնով մակարոյմները։ ԱԶԳին տարեկան բաժնեգիրն է արտասահմանի համար 10 ֆր.

Հասցէն է

Խմբագրութիւն ԱԶԳի

Բ. Ս. Պոստ 2387

ՊՕՍԹՈՒ

(Ամերիկա)

չեց վէրի աղաւ Շատ աղէկ. Հասան, թող քանի մը օր ալ հոռ մնայ. . ես անոր խելքը գլուխը բերելու խորհուրդ մը լուցած եմ. Հայտէ գուն գնայ գործիչ ու ապահով եղիւ։ Կեանքը բաժնոց օձու կը նմանի, մինչեւ որ գլուխը չը ճգնուի, անիկա հանգարտ մնալ չուի։

Հասան, որ Վոյի աղայի մշակնեւուն մին եղած էր Շահ-էլէտի գեղէն խոյս տալէն իրեն, չը կ'ըսէ մերժել։ Գլուխ ծռեց ու գործս ելաւ։

Ան ատեն վէրի աղա կատարեց իր խոստումը։ Գիշերուան ժամը երկուքի ատեններ մանկավարժ աղջիկը յանձնեց Աւագակապեալն ու բաւ։

— Տանելով պէս ամօսանալու. . . Հասանին բերանը թող բաց մնայ։

Աւագակապեալն նոյն գիշերը քաղաքը հասաւ ու Արարոց ապաստանարանը մտաւ։

— Մամիկ մի միջեց Աւագակապեալը պաշտպանութեանը կը յանձնեմ այս յօշուտ աղջիկը։ Ահա պէտք եղած գումար մը. ալ քեզի փոխէ անոր հագուստները. . .

Մանկավարժ աղջիկը չուարած կը մնար։ մինչեւ այն ատեն կը կարծէր թէ գինքը անող անձը թուրք մընէր. բայց անոր հայերէն խօսիլը լսելուն պէս սիրտը թրթաւ։

— Ո՛հ, Աստուածայւր. . . խօսողը հա՛, էք, հարցուց ա խղճուած ձայնով մը։

— Այո՛, աղջիկս, անողը եղիւ. . . պատասխանիլ Աւագակապեալը Դուն միացիր այս մամիկին քով. ես Շահ-էլէտի կեղծամ ու մայրդ հոս կը բերեմ, չըլլա՛ւ։

— Ուսկի՞ց գիտես իմ մօրս ով ըլլալը։

— Ես գիտեմ. . .

ձերու կի մը մոտեցաւ ու կամաց ձայնով մը հարցւց։

— Օրհնած, սա Պէտկենց Նուրուֆար խաթունին տունն ո՞ր է. . .

— Տէ՛, աղբիւրին գէ՛մ. . . առաջին տունն է, պատասխան ց ձերու կը՝ մօտեցալով կ'սրծեցնալ քահանային։

— Կնիկներ կ'ան այնտեղ. հո՞ն է։

— Հա՛, կէօ էնտեղն է, տէր հայր։ Աւագակապեալը ձերու կին՝ ցոյց տուած տունը մտաւ։ Մէկ յարկի վերայ, գետին հողով ծածկուած, մէջտեղ թոյնի մը գետնից տու. առաստաղը ծռեխէն սեփ սեւ կտրած, գերաններու տակ յետեւ երկու սրունքը ճիշտ եւ փոքրիկ գոյն առած ու մըլտած առաստաղին մէկ կողմէն լայն երկիւք մը բացուած, պատերը սեւցած առտին անյին փառաբի կտորներ ու կ'ոյգ պերտի քուրջներ ցանցուած. . . ահօ ահ տունը, ուր կը բնակէր յառաջուր մօտ տալիքով ին մը. որ Նուրուֆար խաթունն էր։

(Շարունակելի)

Ի Է Ճ Ա

Էլան կազմեց զայն տեղիներն է-
տեմէն անգնէրի միջէն ընծա
իտերից քի՛ պիտ թէ խիբ պօրճ-
լարընը կէօնտէրսինէր. զիրա
պու սըրա մալիւմ օլան սէպէպլէ
մուսվէնէթէ միւսթաճըզ:

Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս Ա Թ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Մաքէթոնիանըն Տրամա գազա-
սընտա ժանտարմա գօմանտանը
օլան ինկիլիզ միտալայը Էլլիթթ
պիր չէթատան թուլթուլու վէ
նիհայէթ գուրթուլու Միտալայ
Էլլիթթ պու վուգապը չէօյլէ ան-
լատիյօր:

Էլվորտտան թանըմը զուր-
ղըմ պիր էրմէնի տօթթօր զուհու-
րէթլէ օլ կիւնիւ քէնտի ֆամե-
լիասը իլէ կէրէճիքտէ պուլու
նարագ պէնի քէնտի իգամէթ-
կեանհընա տալէթ իթմիշ իտի
Պէն պու տալէթի գապուլ ի-
տուպ, ասքըլէրիմին թէրթիպի-
նի կէօրտիքտէն սօնրա, էրթէսի
սապահ՝ սաաթ 6 պուլուքտա՝
եաթտըղըմ էվտէն չըգար իքէն
4 ատամլարտան թուլթուլու
պուլարըն ընթիսի թիւրքէն պա-
նա տէտի՝ Էլպալամա, պիզ սա-
նա ֆէնալըզ իթմէյէճէիզ, եա-
լընազ 20,000 թիւրք լիտասը
ալտըգտան սօնրա սէնի պըրա-
գաճաղըզ Պէն իթաթթա մէճ-
պուր օլտու, պիր ֆըրսանթտա
գաչմագ ֆիքրի իլէ՝ գօլարըմը
գալիճէն պիր իք իլէ պաղլատը-
լար:

«Տօթթօրըն զիվճէսի քէնտի
բէնչէրէսինտէ պուլուլուպ, իշի
հըսս իտէրէք պաղըրմայա պաչ-
լատը՝ պէնի պիր օրմանա տօղ-
րու կէօթիւրիյօրլար ըտը, վէ
նակեհան թիւքէնկ սէսլէրի իշի-
տիլուպ, գուրչունլար էթրաֆը-
մըզտան կէչմէկէ պաչլատըլար
Պէնի թուլթանլար եաթտըլար վէ
պէնիտէ եաթայա մէճպուր իթ-
տիլէր, Պու էսնատէ գօլուլուքի
իք կէվչէմիշ օլուպ, գուլվէթլէ
կէրիլտիմ գուրթուլուագ իշիւն,
վէ ընթըրլէրիմի գալլատըմ
եանըմտա եաթանլարտան պիրի-
նի էօլտիւրտիւմ, տիկէրինի եա
րէլէտիմ վէ օպիր իքիսի իւզէ-
րինէն աթէշ իտէրէք գաչտըմ
Պու սանիէտէ՝ պէնի թուլթանլա-
րա եարտըմ կէլմէք իշիւն օրա-
լարտան բիւսկիւրէն 20-25 քիշի
իւզէրինէն ասքէր պէօլիւկիւ չէ-
տիտէն աթէշ իթմէքտէ իտի,
պէնտէ պու սըրատա պալտըրըմ-
տան պիր գուրչունլէ եարէլէն-
տիմ:

«Հայտաւար օրման իշինտէ
զայպ օլտուլար վէ ասքէր քէն-
տիսինի գուլվէթսիզ կէօրէրէք,
անլէրին արգասընտան գօչմա-
տը»:

Իշպու չէթանըն նէ միլլէթէ
մէնսուպ օլտըղը անլաշըմտը,
թիւրքլէր վէ Րուլար Պուլկար
կէօթէրմէք իսթէյօրլար:

— Յուլիս ալընտա Մաքէթո-
նիատա չօգ միւսատէմէլէր վու-
գու պուլտու, 45 քիշիլիք պիր
րում չէթասը պիւթիւն մաչվ
օլտու, 39 էօլտիւ, 3 քիշի եարէ-
լէնտի վէ 9 թուլթուլու, Պու
գալկատան սօնրա տախի պաչգա
գիր գաչ գանլը միւտարէպլէր
վուգու պուլտու:

— Հիլմի բաղա 1906 մարտտան
1907 յունիսէ գատար րում,
պուլկար վէ սըրպ չէթալար իլէ
վուգու պուլան միւսատէմէլէրին
պիր ճէտվէլինի եարմը օլուպ,
գօմիթալարըն թէլէֆիաթը պիւ-
լէրճէ վէ թիւրքլէրին թէլէֆի-
աթը եալընըզ 150 գատար կէօս-
թէրմիշ տիր:

— Աճէմ թիւրք սինօր իւլէ-
րինտէ վուգու պուլան մուգա-
լէլէ վէ ինկիլիզ վէ րուս տէվ-
լէթլէրին միւտալէլէսի թիւրք
թէլէկրաֆլարը Էնէմիլլէթսիզ
կէօթէրմէքտէ տիրլէր վէ մէսէլ
տիրլէր օ եօլտա մէսէլլէր կիպի
թէլէլիսի օլուպ գաբանաճագ տէ-
յօրլար:

— Ինկիլիզ տօնանմասը եագըն-
տա Միտիլի սուլարընա կէլմէ-
սինտէ, ամիրալ Տրուրի Սթան-
պուլ կէլուպ, Սուլթանը սէլամ-
լալաճագ ըմըշ:

— 200 քիշիլիք պիր պուլկար
չէթասը Սէրյո սանճաղընտա Տէ-
միրհարա եագըն կէօրիւնմիւշ
պուլտան պիր հաֆիթա էվվէլ-
Շիմտի Բէլէսքիւնիւնա տաղլարըն-
տա պուլուլուր ըմըշ Սթանպու-
տան չէտիս էմիրլէր՝ վէրիլմիշ
մէզքիւր չէթայը թաագիպ ի-
տուպ պիւթիւն մաչվ էյլէմէք
իշիւն:

— Թիւրք կազէթալարըն եագ-
տըզլարընա պիւնէն, Ֆիօրիտա-
քի րում մէթօրօյիտին քեաթի-
պի էվվէլէրի կիւն սօգագտա պիր
պուլկար բաբասընը գաթլ իթ-
միշ, Գաթիլ տախի գաչար իքէն
բօլիսիս թարաֆընտան վուրու-
լուպ էօլմիւշ:

— Պապը Ալի սօն վագըլթլար-
տան պէրու Սթանպուլ պօղաղընը
եէնի իսթիհքեմլէրլէ գալի
լէշտիլմէքտէ տիր:

Տ Ո Ւ Ի Լ Ի Է

Ֆէխամ Բրէնս Ֆէրտիտանտըն
Պուլկարիս թախթընա ճու-
լուս իթմէսինին 20ճի սէնէսի
օլմագ միւնասիպէթի իլէ մու-
գարրէր օլան չէնլիքլէր վէ զիյ-
նէթլէր պու ալըն (օգոստոս) 15
ինէ թէլէլիս օլունտու, Մառուս
չըմէնտըֆէր գաթալարըն թէր-
թիպ օլընաճագ Պուլկարիւնըն
հէր պիր նօգթալարընտան Սօ-
ֆիայա կիթմէք իշիւն, Բրէնսի
ինթիսապ իտէն Պէօյիւկ Սօպրա-
նիէտէ պուլընան վէ պու կիւն
սաղ օլան պիւթիւն մէպուլար
էսկի միւնիսթէրլէր, ընճալար:

պիւթիւն ընճի տաիրէլէրին տի-
րէթթօրլարը վէ ընթիսլէրի տօ-
նանմայա տալէթ օլունաճագլար:

Պու միւնասիպէթլէ վիւքէլա-
մէճիսի իկի կիւնտէ պիր թէ-
ճէմիւ իթմէքտէ վէ գօմիսիսը
մախսուլար սայ ու թէլաշտա
տըրլար:

Հ Ի Ի Ի Ի Մ Տ Ա Ր Ա Ր

Րուս վէ Ալման իմբէրաթօրլա-
րըն միւլագաթընտան սօնրա, ին-
կիլթէրա գըրալը տախի Ալմանիս
իմբէրաթօրը իլէ օգոստոս 1տէ
Վիլհէլմհոնտէ կէօրիւնէրէք,
բէք սամիմի սուրէթտէ իտարէի
ագտահ էյլէտիքի՝ իմբէրաթօր
Վիլհէլմ իսէ գըրալըն պու
վիլիթասընտա խըսըմըզ վէ
տօսթլըզ տէլիլլէրինի հըսս իտէ-
յօր, քէզա անը իքի միլլէթին
միւնասէրաթը հասանէսինէ պիր
սէմէրէն ատտ էյլէյօր:

Գրալ Էտուարտ՝ քէնտիսինէ
իմբէրաթօրտան օրտուտանվէ է-
հալի թարաֆընտան իպրազ ի-
տիլէն հիւսնի գապուլ վէ թէ-
վէտնուհտան տօլայը պիւթիւն
գալլէ պէյանը թէլէքքիւր ի-
տէրիմ տէտի, վէ պու վիլիթասը
բէք գըսա օլաճաղընտան տօլայը
թէլէսիւք կէօսթէրտի վէ իւս-
վէթէն՝ իքի միլլէթ պէյնիտէ
միւնասէպաթը մուհիպպանէ ճէ-
րէան իթմէք իշիւն քէնտիսինին
իֆրաթ տէրէճէտէ արղուքէշ
պուլընտըղըն իմբէրաթօր պի-
լիր տէտի:

— Գրալ Էտուարտ Աւտրիա իմ
բէրաթօրը իլէ տախի կէչէն կիւն
մուհիպպանէ կէօրիւնչիւն տիր:

Հիւքիւմտարլարըն պու միւ-
լագաթլարըն սուհը ում, միւնին
խայլը պիր միւտտէթ իշիւն մու-
հաֆաղա օլընաճաղընա տէլիլի
գալի ատտ իտիլիյօր:

Ա Ճ Է Մ Ի Ս Տ Ա Ր

Րուս, Ֆրանսըզ վէ ինկիլիզ էլ-
չիլէրին իտտաասը իւզէրինէ, Պա-
պը Ալի թիւրք տօթթրէրինին
անէմ թօթրաղընտան կէրի չէ-
քիլմէսի իշիւն էմիր վէրտի Օլ
վուգուլթտան տօլայը մէսուլի-
լէթ ալթընտա օլանլար ճէզայա

տիոչար օլաճագլար:
— Թէհրանտան իշար օլունի-
յօրքի՝ Բրէնս Ֆիօրման Ֆիօրմա
Մէպուսան մէճիսինտէ պէյան
իթմիշ քի՝ 12000 ասքէր սին-
րա տօղրու եօլա չըգարիյօր Մէճ-
լիս ասքէրէ մէսարիֆ իշիւն պիր
մէպաղ թախսիս իթմէք իսթէ-
միշ իսէտէ Բրէնս Ֆիօրմա անը
գապուլ իթմէմիշ տիր:

Թ Ի Ի Ճ Ճ Ա Ր Ի Յ Է

Ջ Ա Խ Ի Է			
Պ Ո Ւ Ղ Տ Ա Յ			
Վալիս	100 քիլօ.	15.	15/80
Արապա	52-58 լիպ.	9.	20 13
Ա Ր Բ Ա			
Վալիս	100 քիլօ	13	70/14 40
Արապա	42-47 լիպ.	7-20	8/-
ԵՌԻԼԱՅ արապա	33/36 լիպ.	7.	40/7-50
»	100 քիլօ	12	-13
ՋԱՎԱՍՐ արապա	52/57 լիպ.	8/8	60
ՖԱՍԻԼԵԱ արապա	100 քիլ	21	20
ՏԱՐԸ արապա		8/80	9/40
ԲՕԼՕՋ արապա	55-60 լիպ.	17.	18.
ՄԻՍԻՐ 57-58 լիպ.	առապա	780.	8
»	100 քիլօ	10-60.	11-
Կիւնտէ վալիս	30-40 վէ	50-	60
արապա կէլմէքտէ	վալիս մուսմէ-		
լէսի նարօյէօն	20 ֆր.	արապա մու-	
ամէլէսի նարօյէօն	20.		
ԲԱԲԻՋԱ	100 քիլ.	25	ֆր.
Պ Ա Գ Ա Լ Ի Յ Է			
Վարնա	բնացապընտա	պագալիյէ	
մալլէրին պու կիւնքի	ֆիլպթը, թըլուն		
ֆրանք իլէ			
ԳԱՎԷ		2/	2.15
Շէֆէր նէմէ			88
Շէֆէր քէսմէ	սանտըզ		44.50
ԲԻՐԻՆՃ ճէնօվա չուվար			45.50
»	Ֆիլպէ	»	45
»	Ինկիլիզ	»	33.50
Բիզօ	»		50.
ԿԱՋ Սանտըզ		10	50
Ջէթիւն եաղը քիլօ		1-25/1-35	
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ			40
Եուսուլթ	100	ատէթի	5.80

Ա Ջ Դ

Ռուսմանիոյ Թօքան քաղաքի հայոց
Ս. Եկեղեցւոյն համար պէտք կայ տը-
ժանաւոր քահանայի մը եւ յարմար
ձայնաւոր տիրացուի մը:

Փոփաք գնելը թող բարեհաճին զի-
նել առ՝
Էփօրի Արմենիկե Պօքան (Ռուսմանիա)

Издатель: Д-ръ М. Торосианъ
печатьница Д. Тодоровъ С-не — Варна

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՈՐԾԵՐ

Մ Ա Ք Ո Ւ Ր. Ա Ժ Ա Ն Ե Ի Շ Ո Ւ Տ
Կ Ը Պ Ա Տ Ր Ա Ս Տ Ո Ւ Ի Ն

«Իրաւունքի խմբագրութիւնը յանձն կառնէ տպագրական ամէն
տեսակ գործեր»

Հարսանեկան հրաշքագրեր, Նամակազոյններ, Եանագղներ,
Այցաքարտեր, Յայտարարութիւններ, Հաշտեղութիւններ, եւայլն
պատրաստել մեծ խնամքով եւ չափաւոր գներով:

Տպագրական զարգացողութեամբ համար սկսած են հասնիլ նոր եւ
ընտիր տառեր:

Խմբագրութիւնս իր տրամադրութեան տակ ունի նաեւ Պուլկա-
րեան եւ Ֆրանսերէն գրեր ամէն տեսակի երոզ

—*—*—*— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՓՈԽՈՎ Կ Ը ՎԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ —*—*—

Վ Ճ Ա Ր Ո Ւ Մ Ը Կ Ա Ն Ի Ր Ի Կ